

Informatie over lood in drinkwater

Versie 2016

Deze informatiefolder bevat informatie en advies over lood in drinkwater. Deze informatiefolder is te gebruiken door overheden en alle professionals en instellingen op het gebied van milieu/drinkwater en gezondheid.

Hoe kan ik lood binnen krijgen?

Mensen krijgen lood binnen via voeding, drinkwater, lucht, huisstof en bodem. Voeding en drinkwater zijn het belangrijkste. Lood zit onder andere in melk, fruit, groenten, aardappelen, eieren, rijst en drinkwater. Groenten uit eigen tuin kunnen veel lood bevatten. Drinkwater kan een belangrijke bron zijn in oude huizen door de aanwezigheid van loden waterleidingen in de woning of in nieuwbouwhuizen door de nieuwe leidingen of kranen.

Hoe komt lood in het drinkwater terecht?

Oude woningen

Vóór 1945 zijn vooral loden drinkwaterleidingen gebruikt. Vanaf 1960 zijn geen loden leidingen meer gelegd. De drinkwaterbedrijven hebben de waterleidingen buitenshuis in de periode 1995-2002 merendeels vervangen. De aanleiding was de verlaging van de drinkwaternorm voor lood. Voor leidingen binnenshuis zijn de huiseigenaren zelf verantwoordelijk. Het aantal woningen in Nederland waarin nog loden waterleidingen aanwezig zijn, is waarschijnlijk gering.

Nieuwbouwwoningen

In 2007 bleek dat in het drinkwater in nieuwbouwwoningen gedurende de eerste maanden vaak verhoogde gehalten aan onder andere lood (maar ook nikkel en koper) werden aangetroffen. Deze metalen zijn afkomstig van de nieuwe leidingen en kranen. De metalen komen tijdelijk in het water, vooral wanneer het stilstaat in de leidingen en kranen. Deze situatie is niet wenselijk, ondanks de verwachting dat het in de regel geen gezondheidsrisico's met zich meebrengt.

Wat zijn de effecten op de gezondheid?

Er zijn geen aanwijzingen dat de huidige loodname leidt tot een risico voor de gezondheid van volwassenen. Er is wel een risico voor jonge kinderen en vooral voor flesgevoede zuigelingen als ze langere tijd drinkwater uit loden drinkwaterleidingen consumeren. Ongeborenen, zuigelingen en jonge kinderen hebben een relatief hogere inname en een hogere gevoeligheid voor lood dan oudere kinderen en volwassenen.

Vanaf de 4e week van de zwangerschap tot in de eerste levensjaren, is het centrale zenuwstelsel het meest gevoelig voor lood en is de kans op het optreden van onomkeerbare effecten dan ook het grootst. Schade in de hersenen kan zich uiten in een (geringe) verlaging van het IQ.

Adviezen en maatregelen

Zijn er in uw woning loden leidingen aanwezig? Of heeft u nieuwe waterleidingen of nieuwe kranen in huis? Dan gelden de volgende adviezen:

1. Vervangen van de loden leidingen.

Het is aan te raden alle loden waterleidingen te (laten) vervangen. Loden leidingen zijn te herkennen aan de onregelmatige vorm, de dikte en de grijze kleur. Aansluitingen bestaan niet uit koppelstukjes maar uit een verdikking van de leiding zelf. Tikken op een loden leiding geeft een doffer geluid dan op een koperen of ijzeren leiding. Dit is niet altijd eenvoudig te zien omdat de meeste leidingen onder de vloer of in de muur zitten of geveerd zijn. Dit kan wel worden vastgesteld met speciale apparatuur door een installateur of medewerker van een drinkwaterbedrijf. Of een leiding lood afgeeft, is te meten in water dat een nacht stil heeft gestaan in die leiding. U kunt met uw drinkwaterbedrijf afspraken maken over het nemen en onderzoeken van een watermonster.

Tot aan het moment dat de loden waterleidingen in uw huis vervangen worden, gelden de volgende adviezen:

- Gebruik het water dat 's ochtends de eerste 2 minuten uit de kraan komt, niet voor consumptie. Doe er zo mogelijk wat anders mee (schoonmaken, planten water geven, toilet doorspoelen etc.)
- Bereid flesvoeding voor zuigelingen en jonge kinderen met flessenwater uit de winkel.
- Gebruik voor kinderen tot en met 6 jaar en voor zwangeren flessenwater uit de winkel.

2. Doorspoeladviezen voor nieuwe waterleidingen en nieuwe kranen.

In nieuwbouwwoningen zijn geen loden waterleidingen aanwezig, maar lood kan in het begin uitspoelen door watermeters of nieuwe kranen. Daarom gelden de volgende doorspoeladviezen:

Voor nieuwe waterleidingen geldt de eerste drie maanden het volgende advies:

- Gebruik het water dat 's ochtends de eerste 2 minuten uit de kraan komt, niet voor consumptie. Doe er zo mogelijk wat anders mee (schoonmaken, planten water geven, toilet doorspoelen etc.)

Voor nieuwe kranen hoeft slechts een kleine hoeveelheid doorgespoeld te worden en geldt de eerste drie maanden het volgende advies:

- Elke ochtend de kraan 10 seconden open zetten alvorens het water voor consumptie te gebruiken.

Op deze manier wordt het water voldoende verversd en zit er nauwelijks nog lood in.

3. Bereiden van flesvoeding

Bij de bereiding van flesvoeding voor baby's en jonge kinderen, gelden onderstaande adviezen:

- Oude woningen: in woningen waar nog loden leidingen aanwezig zijn, wordt aangeraden om flesvoeding voor baby's en jonge kinderen te bereiden met flessenwater uit de winkel. Kinderen krijgen dan helemaal geen lood binnen.
- Nieuwbouwwoningen: hier geldt de eerste drie maanden het doorspoeladvies voor nieuwe waterleidingen "Gebruik het water dat 's ochtends de eerste 2 minuten uit de kraan komt, niet voor consumptie." Als dit doorspoeladvies gevolgd wordt, kan de flesvoeding voor baby's en jonge kinderen bereid worden met koud kraanwater en is het niet nodig om dit te bereiden met flessenwater uit de winkel.

4. Warm water

In water uit de warme kraan kunnen meer metalen zitten dan in koud water. Water uit de warme kraan is daarom niet geschikt om te drinken, om flesvoeding te maken, om thee of koffie van te zetten, enz. Gebruik daarvoor water uit de koude kraan.

Meer informatie

Meer informatie over lood in het drinkwater is te vinden:

- Bij uw plaatselijke GGD/afdeling medische milieukunde.
- [In het RIVM briefrapport "Lood in drinkwater, een GGD-Informatieblad medische milieukunde" \(RIVM briefrapport 609400003/2012\).](#)
- Uw eigen drinkwaterbedrijf
- www.kraandoorspoelen.nu
- www.kraanwater.nu
- www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/drinkwater